

Občani z devetimi križi

Tako, dragi bralci, predvsem devetdesetletniki, po krajšem premoru smo spet tu med vami in beseda je vaša! To pot vam predstavljamo še preostalih 8, kolikor smo jih imeli na seznamu.

Anton REPOVŽ, upokojen rudar, rojen 1887 v Selu pri Litiji, je že dalj časa oskrbovanec doma starejših v Trzinu. V Franciji je okusil težak kruh rudarja. V tujini si je ustvaril tudi družino, vendar se je kot zaveden Slovenec vrnil v domovino le z enim sinom, ki je tudi že upokojen. Sodeloval je v štrajku trboveljskih rudarjev. Po upokojitvi leta 1946 je živel v Ljubljani, kjer sta zanj skrbela mati in sin, sedaj predsednik društva invalidov Ljubljane.

Marija MURN: »Na svet sem privekala leta 1890 na Krki na Dolenjskem. Kmalu po šoli, stara 18 let, sem se poročila, živela in delala na kmetiji. Družina, otroci, bilo jih je pet, in delo na kmetiji je bilo zame največ, kar sem lahko pričakovala.« Danes živi v Grošljevici ulici 2, uživa borno pokojnino okrog 4.000 dinarjev. Od živčih otrok ima še hčerko Mimi, medtem ko ji je mož umrl leta 1953. Vzdihuje tudi po sinu, nekdanjem udeležencu NOV. Ob koncu pa je še dodala: »Nikoli nam ni bilo tako dobro, kot nam je danes!«

Ana TORKAR: tudi njej ni bilo sojeno rožnato življenje. Gospodinjstvo — otroci. Rodila se je 1889 v Podbrdu ob Bači na Tolminskem. Osemnajst let je že, odkar ji je umrl mož. Po končani šoli je gospodinjila, povila je tri otroke. Dva sinova sta bila udeleženca NOV, v kateri je eden padel. Ponosna, kot vsaka mati, danes živi življenje starostnice s pokojnino manj kot 5.000 dinarjev in nekaj dodatka v ulici Martina Krpana in ker ji zdravje še nekoliko služi, si sama več ali manj gospodinja.

Janez KOGOVŠEK: hišo z gospodarskim poslopjem na Vodnikovici cesti 207 je zgradil zdaj že 94-letni Dravljčan in tu si je ustvaril tudi svojo družino. Pri stricu se je učil kovaškega poklica, hlapčeval pri dravljških kmetih. Leta 1908 je oblekel vojaško suknjo in se tudi dokončno dokopal do kovaškega kruha. Po prvi svetovni vojni se je zaposlil na železnici kot kotlar. Ko je bil star 5 let, mu je umrla mati, pri trinajstih še oče. Leta 1974 mu je umrla še žena, že tudi z devetimi križi, ki mu je v zakonu povila štiri otroke. Skupaj s sinom in njegovo ženo nekako premaguje bolezn, ki so se ga lotile.

Avugst ČERNE, rojen v Ljubljani Za vasjo leta 1889. Hudo je bolan. Obraba kolkov, slab spomin in otožne oči so uperjene na njegovo nekdanjo mizarstvo delavnico. V Ljubljani se je šolal, izučil mizarstvo poklica in vse življenje trdo delal. Čeprav sva se le težko sporazumevala, sem kljub temu prišel do sklepa, da je deležen več pomoči, kot je ima, kakor tudi pokojnine. Vsega okrog 3.000 dinarjev!

Terezija FRANZOT, živi v Ljubljani na Jami 4, rojena 30. maja leta 1888 na Krasu na Primorskem. V obrtni šoli se je izučila šivanja. Otroci, trije sinovi v NOV, dva internirana in eden doma. Danes živi v najemniškem stanovanju, mučijo pa jo starostne bolezni. Vdova je, otroci pa kar dobro skrbijo zanje. Da je lahko preživela številno družino, je tudi gospodinjila in ker je rada delala, ji dela nikoli ni zmanjkalo.

Uršula ČOP: rojena na Bledu leta 1886, nekdanja učiteljica, danes jih ima na plečih že 94, čeprav se z leti nikakor neče sprijazniti. Pravi, da se počuti tako, kot če obrne letnico, to je 49! »Poglejte, okrog vratu imam že medaljo, ki mi še kako dobro služi.« In res: povečevalno steklo za branje drobnega tiska, prebere pa vse, kar ji pride pod roke. Ker je v tistih časih bilo pač tako, da so učiteljice mo-

rale pustiti učiteljstvo, če so se poročile, je to veljalo tudi zanje in ko se je poročila, je pridno poučevala loncem in kuhališcam za štedilnikom. Povila je dva otroke, Dušana in Bojana, ki danes s svojimi družinami dobro in zgledno skrbita zanje. Premalo je prostora, da bi opisali njeno življenjsko pot, ki tudi ni bila lahka, vendar je bila ves čas trdna, odločna in šegava, kakot je še danes v ulici Martina Krpana, kjer v krogu svojih najbližjih preživlja jesenske dni življenja.

Katarina KLANČAR: tudi Ljubljanka, rojena v Kosezah leta 1889, 3. aprila pa bo na svojih plečih našela 92 let. Življenje ji ni bilo posuto z rožicami. Kmalu po šoli je morala poprijeti za delo na kmetiji. Dvakrat se je poročila, vendar otrok ni imela. Z denarjem, ki si ga je prislužila s pridelki na kmetiji in živino, si je kdaj pa kdaj privoščila kakšen priboljšek, priboljšek za tiste čase, z zbranimi sredstvi pa je veliko pomagala terenskemu odboru OF v času NOV.

Živi v Kebetovi 19 skupaj z družino Ahlin. Andreja Ahlin, sicer uslužbenka v domu oskrbovancev v Dravljah, je lahko tudi vzor mlajšim generacijam, kakšen naj bo odnos do ostarelih. To je tudi potrdila Katarina, ki je večkrat obudila spomin na tiste lepe čase ob krušni peči in jerbasu suhih krušk...

In tako smo nekako zaokrožili predstavitev najstarejših članov društev upokojencev šišenske občine. Ne moremo pa mimo ugotovitev večine obiskanih. Največ pikrih leti na mlade, saj je njihov odnos do starejših nemalokrat več kot obsojanja vreden. Vse preveč redki so obiski socialnih služb, storili pa bi krivico, če bi v isti koš metali predstavnike krajevnih skupnosti in društev upokojencev. Nema lokater ženička je bila deležna obiska za dan žena in to jim je pomenilo več kot kakršnokoli darilo. In recept za dolgo življenje: delo, domača hrana in predvsem urejeno in umirjeno življenje. Vsaj tako so nam svetovali sogovorniki.

In na koncu še enkrat: predstavitev smo sicer končali, vendar če je še kdo z »devetimi križi« in je član društva upokojencev naše občine, nam to sporočite. Obiskali vas bomo in vas uvrstili v krog predstavljenih.

Jože Čurin

UPOKOJENCI — ŠAHISTI!

Vabimo vas, da se vključite v našo šahovsko sekcijo. Pripravili bomo izbirno tekmovalno za sestavo moštva, ki bo na bližnjem področnem tekmovanju športnikov in šahistov zastopalo ZDU-Šiška.

Potrebne informacije dobite v pisarni ZDU-Šiška na Gorazdovi 10 (Dom upokojencev), tel.: 555-850.

UPOKOJENCI SO TEKMOVALI

Športna tekmovanja v vrstah upokojencev so večnamenska. Poudariti velja že ustale športne panoge kot so kegljanje, balinanje, streljanje, šah, pred dvema leti so pričeli s trim kolesarstvom in letos bo prvič izvedena hitra hoja na progi v dolžini od 6 do 8 kilometrov.

Šišenski upokojenci zadnja leta posegajo po najvišjih lovorikah, čeravno to ni njihov glavni cilj. Da šport utrjuje zdravje in nemalokaterim tudi podaljša jesen življenja, radi povedo. Na tekmovanjih se sklepajo nova poznanstva in prijateljstva.

Minuli mesec se je končalo občinsko tekmovanje v streljanju, kegljanju in balinanju:

V streljanju je prvo mesto osvojilo DU Medvode I., v balinanju prav tako DU Medvode I. in kegljanju DU Hinko Smrekar.

Krajevne skupnosti bodo bolj organizirano skrbale za starejše občane

Pomoč v jeseni življenja

Pred dnevi je bil na centru za socialno delo občine Ljubljana-Šiška posvet s predstavniki komisij krajevnih skupnosti, ki se ukvarjajo s socialno zdravstveno problematiko. Posveta so se udeležili tudi predstavniki zdravstvenih patronažnih služb. Namen posveta je bil, da se predstavniki krajevnih skupnosti seznajajo s posebnimi problemi, ki zadevajo starejše občane.

Sodobno življenje, ki nam po eni strani nudi vedno več dobrin, ki smo jih sicer zelo veseli, ima tudi nekaj spremljajočih pojavov, ki zahtevajo posebno in organizirano skrb družbene skupnosti. Eden od teh pojavov je naglo večanje števila ljudi, ki jim preprosto rečemo starejši občani. Urbanizacija življenja in vedno večja dirka s časom povzročata, da mnogi starejši občani potrebujejo, ne glede na to, kako so materialno preskrbljeni — posebne, njim prilagojene oblike družbene pomoči.

Da bi bodoče delo vseh dejavnikov medsebojno usklajili, bodo komisije po krajevnih skupnostih v sodelovanju z zdravstveno patronažno službo, z družbenopolitičnimi organizacijami, društvi in na osnovi metodologije, ki jo je pripravil Center za socialno delo, v kratkem opravili posnetek stanja življenjskih in drugih razmer vseh naših občanov, ki so starejši nad 65 let. Vsi, ki so pri tej hvalovredni dejavnosti neposredno udeleženi, upajo, da bodo imeli vsi podporo in pomoč ne le organov in organizacij v svojih krajevnih skupnostih, temveč da bodo to pobudo pozdravili tudi naši starejši občani, za katere konec koncev gre.

Predvidevamo, da bo popis potreb starejših občanov na njihovih domovih v maju in juniju letos.

Akcija zbiranja

V četrtek, dne 28. maja 1981 od 17.—19. ure Rdeči križ Slovenije že štirinajstič organizira akcijo zbiranja oblačil, obutve, posteljnine in pohištva. Da bi akcijo lažje in boljše organizirali, želi Občinski odbor RKS Ljubljana-Šiška delovne ljudi in občane opozoriti oziroma jih seznaniti z nekaterimi vprašanji, in sicer:

— Naprošamo vse, ki boste darovali oblačila, obutev in posteljnino, da to pravočasno pripravite.

— Vse odbrane uporabne ali neuporabne predmete zavijte v papir ali vložite v kartonsko embalažo, zvežite in označeno kot uporabne ali neuporabne odložite pred vhodna vrata.

— Kot leta doslej bomo tudi letos oblačila in ostalo najprej uporabili za svoje krajevne potrebe, ostalo pa bodo prevzela Občinske organizacije RKS občine Dravograd, Smarje pri Jelšah, Sentjur pri Celju in Brežice.

— Aktivisti RK zgoraj naštetih občin so doslej izrazili potrebo njihovega prebivalstva po pohištvu.

Janez Kralj

OBVESTILO

Vojaške invalide in družinske invalidske upravičence obveščamo, da je v Uradnem listu SFRJ št. 19/81 z dne 3. 4. 1981 izšla odredba o povečanju invalidskih prejemkov.

Upravičenci naj predložijo v popravek invalidske izplačilne knjižice pri referentu za zadeve borcev NOV in vojaških invalidov, Trg prekomorskih brigad 1, III. nadstropje, soba 324, in sicer v ponedeljek in sredo od 8. do 12. ure in od 13. do 17. ure, v petek pa od 8. do 12. ure.